

VÝROČNÁ SPRÁVA 2024

BRATISLAVSKÉ HUDOBNÉ SLÁVNOSTI **59. ročník 20. 9. – 6. 10. 2024/mimoriadny koncert BHS 5.9. 2024**

Bratislavské hudobné slávnosti/BHS ako najvýznamnejší medzinárodný hudobný festival na Slovensku zameraný na interpretáciu klasickej hudby sú mimoriadnou kultúrnou i spoločenskou udalosťou, ktorá svojím významom presahuje nielen hranice hlavného mesta Bratislavy, ale aj celej krajiny.

Hlavným organizátorom BHS je Slovenská filharmónia, ktorá stála pri ich zrode v roku 1964. Táto najväčšia profesionálna hudobná inštitúcia na Slovensku garantuje najvyššie odborné a profesionálne zázemie, ako aj podmienky na kvalitné zabezpečenie festivalu. BHS sa konajú každoročne, spravidla na prelome septembra a októbra, vďaka podpore Ministerstva kultúry SR.

Prostredníctvom rešpektovanej značky BHS je to aj príležitosť prezentácie slovenskej hudby a kultúry vôbec v zahraničí. BHS ako jeden z najprestížnejších festivalov, je uznávaným členom Asociácie európskych festivalov/EFA so sídlom v Bruseli.

Každoročne na BHS vítame špičkové domáce a zahraničné orchestre, komorné súbory, dirigentov a sólistov, ktorých umenie si poslucháči nemajú možnosť vypočuť počas bežnej koncertnej sezóny. 59. ročník Bratislavských hudobných slávností sa uskutočnil ako zvyčajne na prelome septembra a októbra od 20.9. do 6. 10. 2024. Tradičnému termínu predchádzal mimoriadny festivalový koncert BHS 5. septembra 2024.

Na 59. ročníka BHS zaznelo 19 koncertov v sídle Slovenskej filharmónie – hlavného organizátora BHS a 3 koncerty v Dome umenia v Piešťanoch.

Hostom na pôde Slovenskej filharmónie bol 5. septembra jeden z najprestížnejších orchestrov **The Cleveland Orchestra** so špičkovým dirigentom **Franzom Welserom-Möstom**, hudobným riaditeľom orchestra od roku 2002. Clevelandský orchester, ktorý píše svoju históriu od decembra 1918, označili v The New York Times za najlepší v Amerike, ak nie vo svete, pre jeho virtuozitu, eleganciu zvuku, pestrosť farieb a komornú, prakticky bezchybnú, súzvučnosť. Sólistom koncertu bol skvelý islandský klavirista **Víkingur Ólafsson**.

Slovenská filharmónia, rezidenčný orchester BHS

Slovenskej filharmónii/SF patrili na BHS tri koncerty – otvárací, záverečný, a pokračujúci v obnovení tradícii, aj koncertné uvedenie opery uprostred festivalu.

Pod taktovkou šéfdirigenta SF **Daniela Raiskina** 59. ročník BHS otvorilo 20.9. dielo slovenského skladateľa – suita pre veľký orchester *Dolu Váhom* od **Alexandra Moyzesa**. Program ozvláštnil mimoriadny sólista na kontrabas **Roman Patkoló** skladbou *Divertimento concertante* talianskeho skladateľa **Nina Rotu** známeho predovšetkým ako autora filmovej hudby, ktorý sa nevyhýbal ani klasike.

Pokračujúc v obnovenj tradícii koncertného uvádzania opier na BHS a súčasne reflektujúc Rok českej hudby a 200. výročie narodenia Bedřicha Smetanu, zaradila festivalová dramaturgia do programu slávnostnú českú operu *Libuše* (26.9.). Dielo zaznelo v podaní **Slovenskej filharmónie, Slovenského filharmonického zboru**, zbormajster **Jan Rezhnal**, s českými a slovenskými sólistami, v hlavnej úlohe s **Máriou Porubčinovou**, pod vedením dirigenta **Jaroslava Kyzlinka**.

Program 59. ročníka BHS vyvrcholil (6.10.) pod taktovkou francúzskeho dirigenta **Sylvaina Cambrelinga** monumentálnym dielom Hetora Berliozu, dramatickou symfóniou *Romeo a Júlia*. Týmto opusom sa Slovenský filharmonický zbor (zbormajster Jan Rezhnal) predstavil krátko po BHS na koncerte v Hamburgu.

- **Zahranické orchestre na 59. ročníku BHS**

K očakávaným patria na BHS, popri našich významných interpretoch, koncerty zahraničných orchestrov a hostí. Na BHS sa v uplynulom roku predstavilo **8 zahraničných orchestrov**.

Okrem už vyššie spomenutého **Clevelandského orchestra** sa po dvoch rokoch na BHS opäť vrátil ďalší svetový orchester – **Česká filharmónia** (27.9.), ktorá bola ďalším prominentným hosťom podčiarkujúc aktivity v rámci Roka českej hudby. Za dirigentskú osobnosť Semjona Byčkova, ktorá je v posledných rokoch spájaná s týmto orchestrom, bolo nevyhnutné kvôli zdravotnými problémom, hľadať „náhradu“. Na BHS prišiel dirigent svetového renomé **Charles Dutoit**. Výnimočný, charizmatiký umelec, ktorý na Slovensku hosťoval po prvý raz, vdýchol Berliozovej *Fantastickej symfónii* umeleckú úroveň hodnú prívlastku fantastická. Za klavírom sa tiež po prvý raz u nás predstavil virtuóz **Daniil Trifonov**; v roku 2011 víťaz Čajkovského súťaže v Moskve, laureát Grammy a ďalších ocenení, trvalo sídliaci v New Yorku. Vynikajúco interpretoval Dvořákov *Koncert pre klavír a orchester g mol, op. 33*.

Wiener Symphoniker boli naposledy na BHS v roku 2007. Tentoraz na BHS hosťovali (21.9.) vzápätí po inauguračnom koncerte **Petra Popelku** za svojho šéfdirigenta, s rovnakým programom Čajkovského *Koncertom pre klavír a orchester b mol* a Bartókovým *Koncertom pre orchester*. Sólistkou večera bola „levica za klavírom“, ako označujú **Annu Vinnitskuyu**, víťazku prestížnej súťaže kráľovnej Elisabethy v Bruseli.

Arménsky národný filharmonický orchester s dirigentom **Eduardom Topchjanom** (22.9.) sa na BHS vrátil po štrnástich rokoch; s vedením orchestra sa organizátori BHS dohodli, že sólistom na BHS bude slovenský umelec. Stal sa ním vynikajúci trubkár **Stanislav Masaryk**, v podaní ktorého si návštevníci vypočuli dielo arménskeho skladateľa Alexander Arut'ujan.

English Chamber Orchestra sa prezentoval so švajčiarskym dirigentom **Kasparom Zehnderom** a s mnohými cenami ovenčeným sólistom, škótskym virtuóznym perkusionistom **Colinom Curriem** (24.9.) s dielami Petra Maxwella, Jamesa MacMillana, Igora Stravinského.

Kórejský národný symfonický orchester s dirigentom **Davidom Reinlandom** (3.10.) predstavil svetovú sopranistku **Sumi Jo** s opernými áriami a do druhej časti programu zaradil Schumannova *Symfónia č. 4 d mol, op. 120*. Účinkovanie orchestra je výmenou za hosťovanie Slovenskej filharmónie v predchádzajúcom období v Kórey.

Po mimoriadne priaznivom ohlase mladých z orchestra Kráľovnej Sophie z Madridu pred tromi rokmi, sa členovia Festivalového výboru BHS rozhodli prijať ponuku **Symfonického**

orchestra mladých z Barcelony (4.10.). S dirigentom **Carlosom Checom** a sólistom **Ilyom Maximovom**, víťazom Medzinárodnej klavírnej súťaže Viotti vo Vercelli, Taliansko a laureátom mnohých ďalších, s programom prevažne z diel španielskej proveniencie Eduard Toldrà, Ruperto Chapí, Manuel de Falla, mladí svojou energiou očarili a strhli publikum.

Zaujímavé miesto svojou dramaturgiou mal na BHS 2024 švajčiarsky barokový orchester **La Cetra Barockorchester Basel** (2.10.) podčiarknutý prítomnosťou svetovej mezzosopranistky **Magdaleny Koženej**. Pod vedením dirigenta **Andreu Marcona** sa predstavili programom nazvaným *Alcina - Začarovaná láska* z diel Georga Friedricha Händla, Arcangela Corelliho, Alessandra Marcella a Francesca Mariu Veraciniho.

- **Organový recitál**

Nevšednú dramaturgiu recitálu z tvorby barokového majstra Johanna Sebastiana Bacha a nestora amerického minimalizmu Philipa Glassa – **Bach & Glass** ponúkla výnimočná lotyšská umelkyňa **Iveta Apkalna** (29.9.).

- **Slovenské orchestre a umelci na 59.ročníku BHS/okrem SF**

Pod vedením **Rastislava Štúra** uviedlo svoj festivalový koncert jubilujúce najstaršie symfonické teleso na Slovensku **Symfonický orchester Slovenského rozhlasu** (5.10.), ktoré si aj týmto koncertom pripomenulo 95 rokov svojej existencie. Na úvod zaznela premiéra diela **Jevgenija Iršaja**; do preslávneho *Koncertu pre violončelo a orchester h mol, op 104* vniesla mladá francúzska umelkyňa **Astrig Siranossian** to, čo v spôsobe jej interpretácie oceňujú kritici – ohnivú vášeň a súčasne poetickú hru. V druhej časti koncertu sme si na BHS romantickou *Symfóniou č. 4 Es dur* **Antona Brucknera** pripomenuli 200. výročie narodenia skladateľa.

Na koncerte **Štátneho komorného orchestra Žilina** (28.9.) privítali festivaloví poslucháči mladého sólistu **Tea Gertlera**, ktorý na festivale nie je nováčikom a ktorý nedávno očaril napríklad aj v Budapešti v televíznej súťaži Virtuózi. Po Beethovenovej predohre Coriolan zahral Mozartov *Husľový koncert č. 5 A dur*. Orchester spolu so **speváckym zborom Lúčnica**, zbormajsterka **Elena Matušová**, ponúkli do druhej časti koncertu Missu Solemnis in C sliezskeho skladateľa **Antona Zimmermanna**, ktorého život a tvorba boli úzko prepojené na Bratislavu v čase panovania Márie Terézie. Koncert dirigoval **Leoš Svárovský**. **Štátny komorný orchester Žilina** patrí k stálym umeleckým telesám hosťujúcim na BHS. V roku 2024 bolo jeho účinkovanie aj pripomienkou päťdesiatročnej histórie tohto významného reprezentanta slovenskej hudobnej kultúry doma i v zahraničí.

Slovenský komorný orchester s umeleckým vedúcim **Ewaldom Danelom** (1.10.) sa predstavil s ďalším popredným slovenským interpretom, violončelistom **Jánom Bogdanom**, niekoľkonásobným držiteľom ocenenia Talent novej Európy. Na programe boli diela Alexandra Moyzesa, Antonína Dvořáka a violončelový koncert lotyšského skladateľa Pēterisa Vaska.

Japonský tradičný hudobný nástroj **koto** exkluzívne na BHS! Na koncerte súboru **Quasars Ensemble** (21.9.) boli návštevníci svedkami vzrušujúceho hudobného dialógu troch kontinentov s ich špecifickou kultúrnou identitou: na programe bolo dielo českého hudobného skladateľa a dirigenta Zdeňka Folprechta, ktorý väčšinu svojho tvorivého života pôsobil na Slovensku, *Concertino pre deväť nástrojov*, zaznelo v slovenskej premiére; erbové dielo americkej hudby s názvom *Apalačská jar* od Aarona Coplanda a spojenie tradičného

japonského nástroja koto s vážnou hudbou v diele v Londýne pôsobiaceho hviezdneho japonského skladateľa **Daia Fujikuru** – tiež v slovenskej premiére a za osobnej účasti skladateľa.

Na 59. ročníku BHS sa predstavil novokonštituovaný komorný súbor **Camerata Philharmonica Slovaca** založený z iniciatívy generálneho riaditeľa Slovenskej filharmónie **Mariána Turnera**. Je komorným zoskupením s variabilným obsadením, zloženým z popredných inštrumentálnych hráčov Slovenskej filharmónie. Hlavnou náplňou a poslaním komorného združenia je podpora a rozvoj spoločného muzicírovania, spojená s uvádzaním náročných titulov slovenskej a svetovej komornej tvorby na našich i zahraničných koncertných pódiami. Na BHS sa Camerata Philharmonica Slovaca (29.9.) uviedla dielami Mozarta, Ravela a Martinů pod taktovkou **Ondreja Olosa** a s recitátorkou **Božidarou Turzonovovou**.

Priestor dostal vynikajúci slovenský klavirista **Marian Lapšanský** a český huslista **Ivan Ženatý**, ktorý sa predstavili 25.9.. Nechýbal komorný koncert z diel slovenských skladateľov, ktorým festival pokračuje v tradícii – v roku 2024 to bola komorná tvorba pre sláčikové kvarteto v podaní **Mucha Quartet** a pre kvinteto plechových dychových nástrojov v interpretácii **Slovak Brass Quintet**. Na koncerte 28.9. zazneli diela siedmich skladateľov.

- **Stručná rekapitulácia osobností participujúcich na 59. ročníku BHS:**

Predstavilo sa **8 zahraničných orchestrov** z rôznych kútov planéty (v poradí ako účinkovali): The Cleveland Orchestra, Wiener Symphoniker, Česká filharmónia, English Chamber Orchestra, La Cetra Barockorchester Basel, Arménsky národný filharmonický orchester, Kórejský národný symfonický orchester, Symfonický orchester mladých z Barcelony.

Na čele zahraničných i našich orchestrov stáli výnimoční **zahraniční dirigenti** v poradí ako účinkovali: Franz Welser-Möst, Daniel Raiskin, Petr Popelka, Eduard Topchjan, Kaspar Zehnder, Jaroslav Kyzlink, Charles Dutoit, Leoš Svárovský, Andrea Marcon, David Reinland, Carlos Checa, Sylvain Cambreling.

Ozdobou koncertov boli **zahraniční sólisti/inštrumentalisti**: Vikingur Ólafson, Leo, Anna Vinnitskaya, Colin Currie, Ivan Ženatý, Daniil Trifonov, Iveta Apkalna, Ilya Maximov, Astrig Siranossian. Zo **zahraničných vokálnych sólistov** spomeňme Magdalenu Koženú, Sumi Jo, Catriona Morison, Edwin Crossley-Mercer a ďalší sa predstavili v koncertom uvedení opery Libuše.

Výrazné zastúpenie mali **slovenskí umelci**: orchestre Slovenská filharmónia, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu/SOSR – k 95. výročiu založenia, Štátny komorný orchester Žilina – k 50. výročiu založenia, Slovenský komorný orchester, komorné zoskupenia Camerata Philharmonica Slovaca, Quasars Ensemble, Mucha Quartet, Slovak Brass Quintet.

Zo speváckych zborov sa predstavili Slovenský filharmonický zbor so zbormajstrom Janom Rozehnalom a Spevácky zbor Lúčnica so zbormajsterkou a dirigentkou Elenou Matušovou.

S dirigentskou taktovkou sa prezentovali Rastislav Štúr, Ondrej Olos, Ivan Buffa, Ewald Danel.

Slovenskí sólisti/inštrumentalisti: Roman Patkoló, Stanislav Masaryk, Marian Lapšanský, Ján Bogdan, Teo Gertler; **vokálni sólisti** sa predstavili v predovšetkým v interpretácii opery

Libuše a Zimmermannovej omši s SKO a Lúčnicou; slovom obohatila program festivalu **Božidara Turzonovová**.

- **Diela slovenských skladateľov na 59. ročníku BHS**

Na BHS 2024 zaznelo od **10 skladateľov 11 diel**/z toho 2 diela 2-krát/Bratislava, Piešťany, 1 dielo zaznelo na BHS 2024 v premiére

Alexander Moyzes	Dolu Váhom, op. 26, suita pre veľký orchester	
Peter Machajdík	Sláčikové kvarteto <i>Welcome</i>	
Iris Szeghy	Sláčikové kvarteto č. 3 <i>Hommage à Mednyánszky</i>	
Ladislav Burlas	Sláčikové kvarteto č. 2	
Marek Piaček	66 sezón	
Peter Zagar	Pochod	
Juraj Filas	No Comment	
Milan Novák	Brassparódie	
Anton Zimmermann	Missa Solemnis in C	novodobá premiéra
Alexander Moyzes	Musica Istropolitana, koncertantná predohra pre kom. orch., op. 73	
Jevgenij Iršai	A chto be'ar, predohra	premiéra

- **Rekapitulácia základných údajov – návštevnosť, tržby**

- počet koncertov BHS 2024: **19 koncertov v Bratislave + 3 v DU Piešťany**
- z 19 koncertov v Bratislave bolo 13 vypredaných a návštevnosť ďalších sa blížila k maximu
- počet ponúknutých miest **10 532** / v roku 2023 9 765
- počet predaných miest **10 169** / v roku 2023 9 336
- obsadenosť **96,6%** / v roku 2023 95,6 %
- tržba za vstupenky **187 103,20 €** / v roku 2023 160 971,60

V roku 2024 boli všetky ukazovatele vyššie ako rok predtým – teda počet vypredaných koncertov, percento návštevnosti aj tržby.

V predstihu oproti roku 2023 bol zverejnený kompletný program 59. ročníka BHS na webovej stránke - koncom apríla, a skôr, v máji, sa začal aj predaj vstupeniek v pokladnici Slovenskej filharmónie. Vstupenky si bolo možné zakúpiť aj prostredníctvom rezervačného systému online na www.filharmonia.sk.

Súčasťou prezentácie BHS bol **umelecký plagát**, na ktorom bolo - už tradične - dielo slovenského výtvarného umelca s hudobnou tematikou ako symbolické prepojenie hudby a výtvarného umenia. Na 59. ročníku zdobilo festival **dielo Juraja Čuteka**. Z tvorby umelca bola pripravená aj výstava v priestoroch Slovenskej filharmónie.

- **Propagácie 59. ročníka BHS**

V súvislosti s propagáciou 59. ročníka festivalu bolo realizované printové aj internetové výstupy - centrálny programový bulletin v slovenskej a anglickej mutácii

- programové skladačky v slovenskej a anglickej mutácii
- plagáty: programový a umelecký vo formátoch A4, A1, citylighty, billboardy

Všetky uvedené materiály sa využívali na propagáciu BHS na webových stránkach.

Propagačnú kampaň 59. ročníka sme realizovali v 2. fázach, čo sa osvedčilo už v predchádzajúcom období – teda na konci koncertnej sezóny – máj/jún 2024 a na začiatku novej sezóny od polovice augusta 2024 vo všetkých horeuvedených formátoch.

Festivalové koncerty reflektovali printové aj elektronické médiá: **RTVS/STVR – Slovenská televízia** informovala v hlavnej spravodajskej relácii na Jednotke a v relácii kultúra.sk BHS poskytli **RTVS/STVR Slovenskému rozhlasu**, stanici Devín, možnosť zaznamenať dvanásť koncertov. Slovenský rozhlas vysielal z festivalu rozhovory s hosťami domácimi i zahraničnými resp. reportáže v spravodajských i publicistických reláciách a tiež zábery z koncertov a upútavky.

Pravidelne o BHS informovali tlačové agentúry, predovšetkým **TASR**. Z printových médií najväčšiu pozornosť BHS venoval denník **PRAVDA**, prinášal spravodajstvo a upútavky aj na svojej webovej stránke. **Denník SME** vydal prílohu BHS s informáciami i celostránkovou inzerciou v septembri 2024. Z ďalších výstupov spomeňme informačný mesačník **in.ba**, **Literárny týždenník**, propagačné celostránkové plagáty v magazínoch **Forbes**, **Miau** a ďalších.

BHS komunikovali pravidelne s rôznymi webovými portálmi – predovšetkým **operaplus.cz**, **operaslovakia.sk** a **mojakultura.sk**, na ktorých avizovali programy koncertov, predstavovali hostí a pod. Tieto portály uverejňovali aj recenzie koncertov.

Publicitu pred festivalom poskytol **Hudobný život** v čísle 7-8/2023, recenzie koncertov boli uverejnené vo vydaní 10/2024 a 11/2024. **Upútavky vysielala RTVS/STVR – televízia i rozhlasové stanice Slovenský rozhlas, Rádio Devín, TA3** a ďalšie.

S časovým predstihom bol zverejnený program a informácie o nadchádzajúcom 59. ročníku BHS/apríl 2024 vrátane notíc a fotografií k jednotlivým koncertom na webovom sídle Slovenskej filharmónie. Záujem o koncerty BHS sa odzrkadlil aj v často navštevovanej webovej stránke festivalu a predaji prostredníctvom www.filharmonia.sk.

Festival BHS sme opäť intenzívne propagovali na sociálnych sieťach, najmä na FB a Instagrame. Hodnotiace komentáre uverejňoval vo svojom vysielaní Slovenský rozhlas – Rádio Devín, Radio Slovakia International a tiež blogy sa uplatnili vo viacerých médiách. Informácie a tlačové správy o zaujímavostiach 59. ročníka BHS posielali organizátori pravidelne na cca 150 kontaktných novinárskych adries.

Z recenzii vyberáme/Prinášame názory na rovnaký koncert v niektorých prípadoch aj od viacerých recenzentov:

***Predsunutý koncert Bratislavských hudobných slávností
– úchvatná pocta romantizmu z Clevelandu***

*Dôkaz, že veľkosť sídla hudobného telesa nemusí byť priamo úmerná jeho kvalite, priniesol v mimoriadnom koncerte Bratislavských hudobných slávností **The Cleveland Orchestra**. Wikipédia hovorí, že druhé najväčšie mesto štátu Ohio, je v počte obyvateľov v americkom rebríčku na 54. mieste. Napriek tomu Clevelandský orchester patrí k medzinárodnej špičke...*

Bolo by hriechom nevyužiť európske turné The Cleveland Orchestra a jeho dve bezprostredne nasledujúce vystúpenia vo viedenskom Musikvereine k ich začleneniu do programového menu

*Bratislavských hudobných slávností 2024... Chýr, ktorý predchádzal hostovaniu amerického orchestra, nebol nadsadený. Už fakt, že na jeho čele stojí 23. sezónu svetovo vysoko oceňovaný rakúsky dirigent **Franz Welser-Möst** (vo funkcii hudobného riaditeľa bol nástupcom Georgea Szella, Lorina Maazela a Christophu von Dohnányiho a slovenské publikum ho mohlo vidieť v množstve predstavení Viedenskej štátnej opery), je zárukou vysokého umiestnenia orchestra na pomyselnom svetovom rebríčku kvality.*

*Ten bratislavský (koncert) priniesol jednoznačný bonus v osobe islandského klaviristu **Vikingura Ólafssona**, ktorý s Clevelandským orchestrom nevystupoval na každej zastávke turné. Po prvýkrát sa na Slovensku predstavil v Koncerte pre klavír a orchester a mol, op. 54 od Roberta Schumanna... Pri kategórii umelcov, do ktorej islandský rodák patrí, je určite zbytočné vyjadrovať nadšenie z jeho bravúrnych technických dispozícií. To je jednoducho východisko, z ktorého modeluje výraz, farbu tónu, kontrasty v dynamike, akcenty.*

Už v tejto jedinej skladbe prvej polovice večera sme spoznali nielen mimoriadne majstrovstvo sólistu, ale rovnako kvality orchestra pod vedením Franza Welsera-Mösta. Hrali technicky bezchybne vo všetkých sekciách, v dynamickom spektre využívali komplexnú škálu hladín, lahodili pianami, burcovali vo forte. Celkovú koncepčnú výstavbu dirigenta možno považovať za lahôdku. Sympatický sólista pridal dve skladbičky, Bachovo Prelúdium h mol v úprave Alexandra Silotiho a ukážku z diela Jeana-Phillippa Rameaua.

Aj keď Franz Welser-Möst, ktorého všestrannosť preverili najvýznamnejšie koncertné sály a operné domy sveta, pôsobí ako typ racionálneho a emócie navonok nedemonštrujúceho dirigenta, jeho vnútorný svet je štruktúrovaný aj pre romantizmus. S miernym akcentom na drámu, bez zrnka „cukru“ navyše... dirigentova koncepcia bola z každého ohľadu fascinujúca.

....lúčiť sa s Clevelandským orchestrom po dvoch vzácnych hodinách nebolo ľahké.

operaslovakia, Pavel Unger, písané z koncertu 5.9.2024, uverejnené 6.9.2024

Skvelý vstup Slovenskej filharmónie do Bratislavských hudobných slávností

„Bratislavský festival už tradične prináša poslucháčom neopakovateľné hudobné zážitky.“

„Kontrabasista Roman Patkoló podal svedectvo o svojom bezkonkurenčnom inštrumentálnom majstrovstve“

„Počúvať Šostakovičove symfónie pod taktovkou Daniela Raiskina znamená vnoriť sa do autentického hudobného sveta geniálneho ruského skladateľa.“

Za zvukov známej festivalovej zvučky Jána Cikkera v piatok 20. septembra 2024 otvoril generálny riaditeľ Slovenskej filharmónie Marián Turner v bratislavskej Redute 59. ročník Bratislavských hudobných slávností. Na otváracom koncerte sa uviedla Slovenská filharmónia pod taktovkou svojho šéfdirigenta Daniela Raiskina. Ako sólista s orchestrom spoluúčinkoval kontrabasový virtuóz Roman Patkoló, v súčasnosti azda najvýznamnejší európsky hráč na tento nástroj. Na programe boli diela Alexandra Moyzesa, Nina Rotu a Dmitrija Šostakoviča.

Na úvod koncertu zaznela suita Dolu Váhom, op.26 Alexandra Moyzesa, reprezentatívne symfonické dielo jednej zo zakladateľských osobností slovenskej hudobnej moderny. Skladba vznikla v roku 1935 pôvodne ako sprievodná hudba k rozhlasovému pásmu o rieke Váh a jej markantný orchestrálny tok či inštrumentačná bravúra (dozaista inšpirovaná Smetanovou

Vltavou) ju dodnes predurčuje na uvádzanie pri rôznych slávnostných príležitostiach (bola na programe aj na otváracom koncerte Slovenskej filharmónie v októbri 1949 pod taktovkou Ludovíta Rajtera a jej prvá časť zaznieva tiež pri udeľovaní prezidentských štátnych cien). Triumfálny charakter Moyzesovej hudby dobre poznáme z podania Ladislava Slováka, ktorý dielo počas svojej šéfdirigentskej filharmonickej éry ochotne a rád uvádzal.

Tvorba **Nina Rotu**, blízkeho priateľa a spolupracovníka talianskeho režiséra Federica Felliniho, je známa skôr z filmového plátna ako z koncertných pódíí... Málokto však vie, že Rota, podobne ako Francúz Michel Legrand, disponoval klasickou erudíciou v oblasti vážnej hudby a na svojom tvorivom konte má aj opusy rôznych žánrov, od oper a baletov, komorných či symfonických útvarov až po inštrumentálne koncerty pre rôzne sólové nástroje. Medzi ne patrí aj dielo *Divertimento concertante* pre kontrabas a orchester z rokov 1968–1975, ktorého sólový part za sprievodu **Slovenskej filharmónie** predniesol náš špičkový inštrumentalista, žilinský rodák **Roman Patkoló**. Práve Patkoló má mamutiu zásluhu na pozdvihnutí tohto už chronicky zaznávaného orchestrálneho nástroja... na vysokú sólistickú úroveň... Ten, kto bol svedkom Patkolóovho festivalového výkonu, musel žasnúť. Nadšené ovácie prítomného publika vyústili v sólový prídavok, v ktorom umelec predstavil vlastné variácie na tému z Benátskeho karnevalu.

Daniel Raiskin má Šostakovičovú symfonickú hudbu hlboko zažitú, zoznamoval sa s ňou už od útlej mladosti vo svojom peterburskom dome, kde mu autentické informácie o nej sprostredkoval jeho otec, významný ruský muzikológ Josif Raiskin (ten bol ako sedemročný prítomný na premiére Šostakovičovej Siedmej symfónie v Kujbyševě a o svojom zážitku z nej dodnes pútavo rozpráva)... Niet teda divu, že náš prominentný orchester bol na pôsobivé podanie diela znamenite pripravený, technicky náročné miesta zvládol na vysokej interpretačnej úrovni, pričom obdivuhodne vyzneli aj sólové vstupy vedúcich nástrojových hráčov filharmonickej dychovej sekcie (pikola, klarinet, fagot, trombón). V spojení s Moyzesovou reprezentatívnou skladbou a virtuóznym koncertantným dielom *Nina Rotu* si úvod do festivalového maratónu sotva možno predstaviť vhodnejšie.

Ivan Marton, *KlasikaPlus*, 24.9.2024

Slovenská filharmónia, otvárací koncert 59. ročníka BHS

Na otváracom koncerte 59. ročníka Bratislavských hudobných slávností diela, ktoré priniesli poslucháčom široké spektrum hudobných zážitkov – od charakteristickej slovenskej zvukovosti cez brilantnú virtuositu až po ostrú satirickú iróniu.

Večer bol plný kontrastov, ktoré sa podarilo dirigentovi **Danielovi Raiskinovi** a výnimočným hudobníkom prepojiť do komplexného, no pritom veľmi prístupného umeleckého celku.

Prvým bodom programu bola suita *Dolu Váhom* Alexandra Moyzesa. Ide o dielo, ktoré je pevne zakorenené v slovenskej hudobnej tradícii, čo sa prejavilo v jeho írečitej zvukovosti. Moyzesova inšpirácia slovenskou prírodou, folklórom a riekou Váh je v každej vete jasne citel'ná. Daniel Raiskin dokázal túto jedinečnú atmosféru preniesť na poslucháčov s veľkorysým nadhľadom, ktorý dal jednotlivým častiam suity dostatočný priestor dýchať a naplno sa rozvinúť. Raiskinova schopnosť pracovať s detailmi, ako aj s celkovým dramatickým oblúkom, podčiarkla krásu Moyzesových jemných harmónií a jeho charakteristickej melodiky. Orchester tu predviedol excelentný výkon, zvládnuť všetky náročné orchestrálne pasáže s citom pre dynamiku a farebnosť zvuku.

Nasledovalo dielo *Nina Rotu Divertimento concertante* pre kontrabas a orchester... **Roman Patkoló**, kontrabasista svetového formátu, sa predviedol v plnej virtuosite... Patkoló

predviedol jedinečný výkon plný brilantných technických pasáží a úžasnej muzikality. Jeho hra mala iskru, ktorá premenila aj menej výrazné miesta na fascinujúce hudobné momenty. Patkolóova precíznosť, jemný zvuk a virtuózne nasadenie nenechali publikum na pochybách, že sledujú interpreta na vrchole majstrovstva.

Vyvrcholením večera bola 9. symfónia Es dur Dmitrija Šostakoviča... Daniel Raiskin sa symfónie zmocnil s naj vyššou ostražitou a citom pre detail. Pod jeho vedením podali hráči Slovenskej filharmónie výkon, ktorý bol nielen zodpovedný a precízny, ale aj výrazovo nabitý... Orchester predviedol bezchybnú súhru a výborné sólové výkony, ktoré len umocnili celkový dojem z fascinujúcej skladby. Pod taktovkou Daniela Raiskina dokázala Slovenská filharmónia sprostredkovať publiku neopakovateľný hudobný zážitok, ktorý bol nielen technicky precízny, ale aj umelecky výrazný.

Tamás Horkay, Hudobný život 10/2024

Otvárací koncert 59. ročníka BHS s neobvyklou dramaturgiou

Orchester Slovenská filharmónia so svojim šéfdirigentom **Danielom Raiskinom** na ňom uviedol zaujímavé kompozície: suitu Dolu Váhom od Alexandra Moyzesa na úvod a Deviatu symfóniu Dmitrija Šostakoviča na záver. Medzi diela najväčšieho slovenského symfonika (12 symfónií) a azda najväčšieho svetového symfonika 20. storočia (15 symfonických opusov) odvážne zaradil skladbu Taliana Nina Rotu, ktorý je u nás (ale čiastočne aj vo svete) známy len ako majster filmovej hudby.

... dramaturgia festivalu vybrala Divertimento concertante pre kontrabas a orchester Nina Rotu v podaní **Romana Patkolóa**. Orchester dokázal vystihnúť jeho hravosť, často pôsobivo dopĺňal sólistu priam miniatúrnymi sólamy dychových nástrojov... V popredí však bol nesmierne náročný part pre kontrabas, ktorý Roman Patkoló bravúrne zvládol, demonštrujúc vysokú techniku ovládania koncertne opomínaného nástroja a virtuozitu hry.

Svoju Deviatu symfóniu začal Šostakovič komponovať ešte počas vojny, no premiéru mala v Leningrade až niekoľko mesiacov po jej skončení... Orchester SF s dirigentom Raiskinom sa so skladbou ideálne zžili a jej interpretáciu si ozaj užívali, a tak sprostredkovali poslucháčom „iného“, no rovnako kvalitného majstra veľkých monumentálnych kompozícií. Raiskin s pomerne umiernenou gestikou ovláda hráčov orchestra a Šostakovičovej hudbe dobre rozumie. Kontrasty a „hudobné zlomy“ v jeho koncepcii pôsobili ukážkovo.

operaslovakia, Vladimír Blaho, písané z koncertu 20.9.2024, uverejnené 21.9.2024

BHS Wiener Symphoniker

Koncert hosťujúceho orchestra **Wiener Symphoniker** pod vedením šéfdirigenta **Petra Popelku** priniesol do Bratislavy silné hudobné dojmy. Program bol zostavený z dvoch ikonických diel koncertného repertoáru – Čajkovského Prvého klavírneho koncertu b mol a Bartókovho Koncertu pre orchester.

Večer však nepatrila len orchestru, ale aj sólistke – klaviristke **Anne Vinnitskej**, ktorá sa predviedla v Čajkovského náročnom koncertantnom diele. To patrí medzi najväčšie výzvy pre klaviristov, nielen pre svoju technickú náročnosť, ale aj pre emocionálnu hĺbku a šírku výrazu, ktorú vyžaduje od sólistu. Anna Vinnitskaya sa tejto úlohy zhostila so skutočnou bravúrou. Jej hra bola mimoriadne expresívna, plná vnútorného napätia a vášne. Už v úvodných taktach bolo jasné, že sa nebojí ísť za hranice bežnej interpretácie: jej prístup bol

dravý, sugestívny a plný lyrickej aj dramatickej fantázie. Technicky bola bezchybná, pričom jej virtuoza nebola len o rýchlosti a presnosti, ale aj o výrazovej plnosti a pestrosti tónu.

Po prestávke nasledoval Bartókov Koncert pre orchester, v ktorom Wiener Symphoniker pod vedením Popelku predviedli interpretačný výkon na vrcholnej úrovni vo všetkých parametroch... Orchester exceloval v dramatických úsekoch, kde sa Popelkovi podarilo vytvoriť napätie a dynamický pohyb. Lyrickejšie úseky skladby boli zas prednesené s citom pre jemné detaily a farebné odtiene... Hostovanie Wiener Symphoniker sa stretlo s mimoriadne priaznivým ohlasom publika, vďaka čomu sme sa dokonca dočkali aj dvoch prídavkov od Johanna Straussa mladšieho...

Tamás Horkay, Hudobný život 10/2024

Arménsky národný filharmonický orchester,

*Na treťom orchestrálnom koncerte festivalu vystúpil **Arménsky národný filharmonický orchester** (teleso založené ešte v r. 1925) pod vedením mladého, no už renomovaného dirigenta **Eduarda Topchjana**. Jeho charizmatická prítomnosť na pódiu vzbudzovala u hráčov oprávnený rešpekt, čo sa, prirodzene, prejavilo na ich sústredenom a disciplinovanom výkone.*

Hlavným ťahákom večera, ak si odmyslíme Rachmaninovovu monumentálnu Druhú symfóniu, bola symfonická fantázia Francesca da Rimini od Petra Iljiča Čajkovského. Dielo plné nesmiernej vášne sa vyznačuje prudkými emóciami a dramatickými kontrastmi. Orchester pod Topchjanovým vedením túto emóciami nabitú hudbu sprostredkoval s neuveriteľnou energiou. Interpretácia bola perfekcionista vybrúsená, plná výbojnej impulzivnosti a poctivej drobnokresby.

*V prvej polovici večera zaznel aj Koncert pre trúbku a orchester Alexandra Arutuňana v podaní vynikajúceho slovenského trubkára **Stanislava Masaryka**. Masarykova hra naplnila očakávania virtuóznym leskom a brilantným technickým zvládnutím náročných pasáží. Jeho interpretácia bola nielen technicky dokonalá, ale aj muzikálne presvedčivá, čím podčiarkla emocionálnu hĺbku tohto slávneho (aj keď miestami trochu lacné ho) diela.*

Tamás Horkay, Hudobný život 10/2024

English Chamber Orchestra

*Na tohtoročných BHS hostuje osem zahraničných orchestrov, jeden z nich, patriaci medzi najlepšie na svete, je **English Chamber Orchestra**... Bratislava s kultúrnou a umeleckou ponukou nezaostáva za veľkými metropolami a láka publikum na špičkové predstavenia a koncerty. Reduta ožila 59. Bratislavskými hudobnými slávnosťami. Aj keď sa paralelne v hlavnom meste udiali vynikajúce hudobné a divadelné predstavenia ako festival Konvergencie, hostovanie slávnej Comédie française z Paríža, ale aj premiéra Janáčkovej opery Příhody Lišky Bystrušky v SND, festival BHS ostáva pre milovníkov umenia vzácnym vyvrcholením.*

*Koncert English Chamber Orchestra bol zaujímavý z hľadiska výberu programu i špičkovej interpretácie... Angličania priniesli okrem klasiky aj veľké osvieženie vo forme skladby od škótskeho autora Jamesa MacMillana Veni, Veni Emmanuel so škótskym virtuóznym perkusionistom **Colinom Curriem**, držiteľom mnohých medzinárodných ocenení. Údajný burič a bohém Mac Millan často vyhľadával liturgický kontext. V súčasnosti 65-ročný skladateľ skomponoval toto dielo pred viac než tridsiatimi rokmi, ale pozornosť vzbudzuje neustále... Colin Currie je temperamentný umelec. Publikum si okamžite získal, komunikujúc s*

ním gestami. Jednotlivé nástroje ovláda virtuózne a z ich zvuku ťaží aj emócie a výraz... Sólistova brilantná hra spamäti publikum fascinovala a vyžiadala si prídavok...

*V Pulcinelle sa English Chamber Orchestra priam našiel a vyžíval. Akoby bola stvorená práve pre jeho zručnosti, pôsobivú zostavu sláčikových, dychových a bicích nástrojov, nechýbali ani tri hlasy z pôvodnej verzie pomerne jednoduchého diela. V obrazoch suity bolo veľa humoru, jemností i plnokrvného zvuku. **Kaspar Zehnder** so zvereným orchestrom predviedli doslova burlesku a jednu jej časť vďačnému publiku dopriali ešte raz.*

operaslovakia, Viera Polakovičová, písané z koncertu 24.9.2024, uverejnené 26.9.2024

BHS vzdali hold Roku českej hudby, no skvostný bol aj Berlioz

Štvrtkový a piatkový večer (26. a 27. septembra 2024) na Bratislavských hudobných slávnostiach mal spoločného menovateľa. Aktuálny Rok českej hudby si festival uctil koncertným naštudovaním Libuše od Bedřicha Smetanu a fascinujúcim hosťovaním Českej filharmónie.

Je správne, že do dramaturgickej štruktúry nášho reprezentatívneho podujatia sa od minulého ročníka dostávajú aj operné tituly v koncertnej podobe. V medzinárodnom kontexte nič výnimočné, v slovenskej realite tým BHS nahrádzajú absenciu tejto formy približovania menej frekventovaných javiskových diel na pôde Opery SND. Rozširovanie obzorov je pre nášho diváka prínosom.

Do Roku českej hudby ideálne zapadlo uvedenie Libuše, slávnostnej spevohry Bedřicha Smetanu, ktorá sa na Slovensko vrátila po 56-ročnej odmlke... Koncertné naštudovanie Libuše v rámci BHS bolo nesporne záslužným dramaturgickým činom... Jaroslav Kyzlink na čele Slovenskej filharmónie a Slovenského filharmonického zboru (zbormajster Jan Rozehnal) uprednostnil dramaticko-patetický odkaz partitúry... Mária Porubčinová je majestátnou Libušou s náležitým dramatickým hlasovým potenciálom. Obdiv patril Jiřímu Brücklerovi (Přemysl), majiteľovi technicky skvelo ovládaného, farebne lahodného barytónu, ktorý posunul tradovaný pojem „smetanovského“ hlasu do univerzálnej roviny. Nad dramatickým partom Chrudoša pribojným, kovovým basom víťazil František Zahradníček. Alžběta Poláčková dala Krasave lyriku i dramatickú nástojčivosť. Vhodné bolo aj obsadenie ďalších úloh – Michal Lehotský (Šťáhlav), Peter Mikuláš (Lutobor), Aleš Jeniš (Radovan), Michaela Zajmi (Radmila) – takže po speváckej stránke išlo o dôstojné uvedenie.

*Každá návšteva **Českej filharmónie** je pre Bratislavu sviatkom a zároveň potvrdením, že nie náhodou je reprezentatívne teleso našich susedov považované v medzinárodnom meradle za jeden z najkvalitnejších orchestrov. Na festivale sa zaskveli v prvej polovici príspevkom k Roku českej hudby a v druhej brali dych doslova fantastickou interpretáciou Fantastickej symfónie od Hectora Berlioza.*

*Za dirigentským pultom nahradilo avizovaného Semjona Byčkova (je v pooperačnej rekonvalescencii) nemenej slávne meno švajčiarskeho rodáka **Charlesa Dutoita**. Sólistom Koncertu pre klavír a orchester g mol, op.33 od Antonína Dvořáka bol v New Yorku žijúci ruský rodák a jeden zo súčasných svetových top klaviristov, 33-ročný **Daniil Trifonov**... Klavirista bez akýchkoľvek navonok pôsobiacich emócií, vložil všetky výhradne do hry a pulzu partitúry. Keďže jeho technická brilantnosť stojí vysoko nad nemalými požiadavkami partu, mohol sa sústrediť na kreovanie výrazových, dynamických a rytmických nuáns.*

Charles Dutoit mal voľné pole pre výstavbu monumentálnej Fantastickej symfónie, op.14 od Hectora Berliozu... V neuveriteľnom veku bez pár dní 88 (nejde o preklep) rokov preukázal Charles Dutoit nevyčerpatelnú energiu a rovnako bezodnú fantáziu vo formovaní tejto programovej skladby... Berliozova Fantastická symfónia vo svojich piatich častiach prechádza (presne podľa ich pomenovania) snami a vášňami, atmosférou plesu i vidieka, cestou na popravisko a graduje extatickým sabatom čarodejníc. Do hudby vložil skladateľ až po hranicu stráviteľnosti namiešaný náklad farieb, emócií, kontrastov, ktoré však vždy vychádzali z obsahu konkrétnej časti. Dalo by sa o nich rozpísať dopodrobna, no slová aj tak nenahradia živý hudobný zážitok... Ten divákovi priniesla Česká filharmónia, orchester bezchybne hrajúci v každej sekcii, schopný vychutnávať si jemnosťky pianissima, dospieť k mohutnému zvuku citlivým stupňovaním dynamiky (vynímajúc miesta, kde má byť kontrast úderný), orchester z ktorého vane radosť z muzikovania.

Bratislavské hudobné slávnosti zažili hviezdne chvíle.

operaslovakia, Pavel Unger, písané z koncertov 26. a 27.9.2024, uverejnené 28.9.2024

Česká filharmónia

Kto bol sklamaný z informácie, že **Česká filharmónia** nepríde do Bratislavy so svojím zdravotne indisponovaným šéfdirigentom Semjonom Bychkovom, na to po pár tónoch osobnej konfrontácie s výkonom orchestra pod vedením zaskakujúceho **Charlesa Dutoita** zrejme okamžite zabudol. 88-ročný švajčiarsky dirigent vytiahol z prvého českého orchestra výkon hodný najlepších svetových telies. Dutoit diriguje s úspornými gestami, výsledný zvuk a koncepcia však majú ďaleko k akejkoľvek výrazovej „skromnosti“. Nevie, do akej miery je za aktuálnou kondíciou Českej filharmónie systematická spolupráca s Bychkovom, do akej miery sme boli svedkami momentálnej chémie medzi Dutoitom a orchestrom, v každom prípade sme po celý večer nasávali výkony plné zvukovej krásy a koncepcnej múdrosti na tej najvyššej úrovni.

V prvej polovici znel Dvořákov Klavírny koncert, ktorý na rozdiel od violončelového či husľového nie je až tak často vyťahovaný z repertoriálnych zásuviek svetových interpretov. ... **Trifonov** patrí k veľkým menám mladej generácie, čo dnes – v dobe prekomercializovaného systému hviezd – nemusí vôbec predznamenávať výnimočnosť interpretačných kvalít. Výnimky však, našťastie, stále potvrdzujú pravidlá a Trifonov to dokázal plným priehrštím tónov, ktorými naplnil bratislavskú Redutu. Dvořáka naštudoval v pôvodnej verzii, s prirodzenou brilantnosťou a zmyslom pre symfonický dramatismus. Očarujúci svietivý tón zdobili nádherné piana, človek sa nevedel nabažiť všetkej tej krásy. Čerešničkou na torte bola symbióza trojice orchester–dirigent–sólita v nebývalej súhre a koncepcnej jednote. Sólóvy koncert nebol pre orchester žiadnou povinnou jazdou pred veľkým symfonickým dielom v druhej polovici tónov. Nesmiernou krásou tónu, ktorý ťažko nazvať inak ako „český“, oplývali najmä huslisti.

Andrea Serečinová, Hudobný život 10/2024

Jubilujúci Štátny komorný orchester Žilina na BHS 2024

ŠKO Žilina má na svojom konte bohatú tradíciu. Ako typický mozartovský orchester je sústavne pozývaný hosťovať po celom svete a aj vďaka jeho umeleckým kvalitám sa v Žiline mimoriadne rozvinul hudobný život...

V Koncerte pre husle a orchester č. 5 A dur, KV 219 Wolfganga Amadea Mozarta sa na dobrej profesionálnej úrovni prezentoval mimoriadne talentovaný **Teo Gertler**. Toto dielo

poskytuje veľkú príležitosť ukázať tvorbu tónu, zrelosť výrazu a porozumenie štýlu. Teo Gertler je na našich javiskách trvalo prítomný. To, že na sebe neustále pracuje, vidieť na vynikajúcej technike.

V programe ma veľmi zaujala Missa Solemnis in C sliezskeho skladateľa **Antona Zimmermanna**. Tento dôležitý predstaviteľ hudobného života Bratislavy v 18. storočí, kapelník orchestra grófa Batthyányho, významného hudobného telesa v strednej Európe a neskôr aj organista v Dóme sv. Martina, patril nielen k vtedajšej stredoeurópskej špičke, ale jeho diela sú dnes súčasťou programov v Európe pôsobiacich súborov, zameraných na starú hudbu a hudbu klasicizmu.

Uvedenie Zimmermannovej omše v Redute bolo pútavým zážitkom vďaka vysoko kvalitným sólistom – dámam z Čiech, sopranistke **Tereze Mátlovej** a mezzosopranistke **Jane Hrochovej**, a pánom zo Slovenska, tenoristovi **Jozefovi Gráfovi** a basistovi **Gustávovi Beláčkovi**. Mimoriadny bol aj výkon **Speváckeho zboru Lúčnica** (jemnulinké miserere nobis v Agnus Dei je iba jedným z príkladov sugestívneho pianissima, zbormajsterka **Elena Matušová**).

K výkonu špičkového ŠKO Žilina pod vedením **Leoša Svárovského** v obdive dodávam, že dirigent vkladá do interpretácie celú svoju dušu a srdce, pričom strháva, aj keď to neočakávame. Každý poslucháč si dokáže aspoň v hrubých rysoch predstaviť čo príde, keď je na programe Beethoven či Mahler, ale Zimmermann ostáva stále nie celkom objaveným tvorcom pre široké publikum. Že práve on strhol a nadchol, je veľmi dobrou vizitkou.

operaslovakia, Viera Polakovičová, písané z koncertu 28.9.2024, uverejnené 30.9.2024

Organistka Iveta Apkalna na BHS – Kto som a kam kráčam...

Dramaturgia organového koncertu Ivety Apkalny na 59. ročníku BHS 29. septembra 2024 z diela J. S. Bacha a Philippa Glassa sa vymykala z doteraz zaužívaných interpretačných noriem, predkladajúcich poslucháčom periodické zostavy z dielní skladateľov od baroka po hudbu súčasnú, nezanedbávajúc grandiózne opusy romantikov, podsúvajúcich známe, až obohrané diela – Liszt-Franck-Reger, sčasti Widor-Messiaen – v ktorých sa interpreti môžu blysnúť vo vlastných názoroch.

Nedeľný koncert lotyšskej organistky Ivety Apkalny bol z radu novodobých predstáv spojenia zdanlivo nespojitelného... V tomto prípade génius Johann Sebastian Bach našiel svojho partnera v súčasníkovi Philippovi Glassovi a v jeho kompozičnom prejave, umožňujúcom nechať doznieť silu účinku barokovej faktúry, v krehkej vypoointovanosti výrazovo jemnej partitúry, interpretkou muzikálne vymodelovanej s priestorom pre sponed' poslucháča o sebe a vlastnom myšlienkovom dokomponovaní deja na pódiu.

Koncert mohol vyznieť ako stíšenie pre dnešnú dobu v zmysle zahĺbenia sa pred rozhodovaním... Bol to koncert pre mysliacich, uvažujúcich vnímateľov, ale páčil sa a zapôsobil aj na bežných poslucháčov preplnenej koncertnej siene bratislavskej Reduty, ktorí dávali najavo svoju spriaznenosť dlhotrvajúcim potleskom postojačky.

operaslovakia, Etela Čárska, písané z koncertu 29.9.2024, uverejnené 2.10.2024

Na BHSbravúrny barok

Epochu baroka reprezentatívne predviedla **Magdaléna Kožená so súborom La Cetra...** Jadrom koncertu Bazilejského barokového orchestra La Cetra bolo šesť árií titulnej hrdinky opery Alcina od Georga Friedricha Händla. Českú mezzosopranistku Magdalénu Koženú, oceňovanú na najprestížnejších pódioch sveta, sprevádzal nemenej uznávaný, na barok špecializovaný 18-členný ansámbl, na čele ktorého od roku 2009 stojí taliansky dirigent a čembalista **Andrea Marcon...** Súbor La Cetra sme dosiaľ nepoznali. Očakávanie výnimočných chvíľ sa vrchovato naplnilo z každého pohľadu. Dramaturgického, vokálneho, inštrumentálneho.

Magdaléna Kožená ponúkla výberom árií prierez charakterom čarodejnice Alciny s prejavmi citov lásky, zrady, zúfalstva. Titulnú hrdinku obdaril Händel rozsiahlym partom, ktorého tessitura vyhovuje sopránom i mezzosopránom.

Vyžaduje vycibrenú techniku, dokonalú znalosť štýlu a ozdobného spevu. Magdaléna Kožená svojím jedinečným timbrom, stojacim na rozhraní spomenutých hlasových odborov, disponuje nielen základnými znalosťami, nevyhnutnými pre zdolávanie barokových partov, ale aj nadstavbou charizmatického výrazu...

Bazilejský komorný orchester La Cetra pod vedením Andreu Marcona medzi vokálnymi číslami vyšperkoval večer štýlovo a technicky dokonalou interpretáciou troch skladieb...

Magdaléna Kožená sa nadšenému publiku odmenila dvoma prídavkami...

Som presvedčený, že barokový večer s Magdalénou Koženou a Andreom Macronom na čele La Cetry rezonoval v divákoch dlho.

operaslovakia, Pavel Unger, písané z koncertu 2. a 3.10.2024, uverejnené 4.10.2024

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

Už o päť rokov bude **Symfonický orchester Slovenského rozhlasu** oslavovať storočnicu. Pri o niečo menej okrúhlo, no i tak významnom výročí a príležitosti predposledného koncertu BHS táto konštanta domácej hudobnej scény spojila sily s dvoma zvučnými menami – dirigentom **Rastislavom Štúrom** a hviezdou sólistkou **Astrig Siranossianovou**.

Zaujímavá kombinácia interpretov a nemenej zaujímavá kombinácia skladieb pritiahla do Koncertnej siene Slovenskej filharmónie mimoriadne vďačné publikum, ktoré ocenilo hneď prvé číslo večera, premiérovu uvedenú symfonickú predohru **A chto beŕar Jevgenija Iršaia** mohutnými ováciami. Jej autor je, podobne ako SOSR, stálicou našich hudobných pódii. Poznáme ho ako štýlovo i žánrovo mimoriadne prispôsobivého autora, ktorý zbiera inšpirácie z najrôznejších miest, epoch a kultúr. Jeho nová predohra je toho dôkazom. Iršai v nej motivicky čerpá z rovnomennej folklórnej piesne, pochádzajúcej z východného Slovenska, na ktorej ho údajne zaujala najmä jej energia a vtip...

Štvrtá symfónia nie je typickým spirituálnym a kontrapunktickým **Brucknerovým** dielom. Ide o kompozíciu štýlovo sa blížiacu skladateľom ako Wagner, Liszt alebo aj Dvořák, takže z hľadiska dramaturgie to bola veľmi dobrá voľba. Navzdory svojej dĺžke trvala záverečná skladba zdanlivo najkratšie. Dirigent i orchester si vyslovene užívali klenuté melódie, dynamické zvraty a monumentálne vrcholy a na tom to mieste je potrebné vziať im poklonu za výborne odvedenú prácu.

Jakub Goč, Hudobný život č. 11/2024

V prvom rade možno zagratulovať dramaturgii BHS – kompletná Berliozova dramatická symfónia *Romeo a Júlia* sa na záver festivalu tohto rangu hodí rovnako skvele ako Beethovenova *Deviata*. Skvelý bol tiež výber troch vokálnych sólistov a prizvanie dirigenta, ktorý má poetiku francúzskeho skladateľa vynikajúco „prečítanú“; nahrávka dramatickej symfónie pod taktovkou **Sylvaina Cambrelinga** (Hänssler Classic, 2001) mi robila radosť už dávno, možnosť vidieť a počuť ju pod jeho vedením s našimi filharmonikmi som si nemohol nechať ujsť.

Pod dramatickou symfóniou si netreba predstavovať mechanické „zhudobnenie“ Shakespearovho textu. Je to viac kontemplácia nad géniom anglického dramatika a univerzálnymi hodnotami, ktoré jedna z jeho najslávnejších hier tematizuje.

... ak už sa dramaturgovia filharmonických cyklov alebo festivalov rozhodnú uviesť *Romea* kompletne, je to prísľub skutočného sviatku. A ten sa naplnil aj na záverečnom koncerte.

...Medzinárodné obsadenie bolo vyslovene adekvátne: škótska mezzosopranistka *Catriona Morison* v prológu a následnej piesni *Premiers transports* (óda na slasti prvej lásky a na Shakespeara) aj francúzsky tenorista *Philippe Talbot* v iskrivom *Scherzette* kráľovnej *Mab*, vyžadujúcom buffóznou ľahkosť vznášajúcu sa nad fantastickým pulzom komorne inštrumentovaného orchestra, predstavili v Bratislave ideál berliozovskej vokálnej interpretácie. Inými slovami, koncertný spev *par excellence*, výrazný, zvučne sa nesúci nad orchestrom, no bez operného afektu a akéhokoľvek forsírovania. Sonórny bas anglo-francúzskeho speváka *Edwina Corsleyho-Mercera* v barytónovej role brata *Lorenza* vyžaroval zrelosť aj autoritu, ktoré napokon primali znepriatelených *Kapuletovcov* a *Montekovcov* k finálnemu zmiereniu... Slovenský filharmonický zbor má s hudbou *Hectora Berlioz*a bohaté skúsenosti, vstupoval teda do známych vôd...

Slovenská filharmónia podala výkon hodný záverečného koncertu medzinárodného festivalu.. *Matúš Velas* doslova čaroval s opojným hobojoyým tónom v portrétovaní záдумčivých nálad osamelého *Romea*, *Jozef Eliáš* zasa vykúzlil nádherne hrobové *pianissimá* v scéne v hrobke. ...Záver bol berliozovsky mohutný, s kompletným zapojením všetkých zložiek početného aparátu. Hoci text trocha zanikal, posolstvo zmierenia znesvárených táborov vyznelo ako celkom aktuálny apel smerom k našej spoločnosti. Aj preto si sotva možno predstaviť lepší záver festivalu.

Robert Kolář, *Hudobný život* 11/2024

Berlioz bol šťastlivcom BHS – jeho *Romeo a Júlia* dala bodku za 59. ročníkom

Šestnásť dní žila kultúrna verejnosť metropoly Slovenska a jej hostí festivalom Bratislavské hudobné slávnosti. 59. ročník uzavrel 6. októbra 2024 Berliozov svojrázny symfonicko-vokálny pohľad na Shakespearovo takmer 430-ročné veľdielo o tragickej láske milencov z *Verony*.

Hoci BHS 2024 priniesli pestrú paletu skladateľov od baroka po súčasnosť, z koncertov, ktoré som navštívil (priznávam, tohto roku ich bolo len šesť), vo mne najsilnejšie zarezonovali dve uvedenia diel *Hectora Berlioz*a. Po jeho *Fantastickej symfónii* v strhujúcom podaní Českej filharmónie s dirigentom *Charlesom Dutoitom*, položila dôstojnú bodku za festivalom dramatická symfónia *Rómeo a Júlia* pre sóla zbor a orchester op.17. *Hector Berlioz* (1803 – 1869).

Veľkolepé Berliozovo dielo sa na BHS dostalo do tých najkompetentnejších rúk. 76-ročný francúzsky dirigent **Sylvain Cambreling** má mimoriadne široký interpretačný záber,

spolupracoval s najprestížnejšími orchestrami na symfonickej i opernej pôde. Je pochopiteľné, že francúzsku hudbu má v krvi (zhodou okolností, práve moja prvá návšteva Salzburského festivalu roku 2000 sa viazala k inscenácii Berliozových Trojanov v jeho hudobnom naštudovaní) a dramatickej symfónii Romeo a Júlia išiel doslova pod kožu.

... Je to dirigent s charizmou, ktorý vie posunúť **Slovenskú filharmóniu** do vyšších mét. Počúť natolko prepracované jemnosti, sústredenosť orchestra na ruky (nepoužíva taktovku) a tvár dirigenta, vychutnávať si dlhé úseky vo variovaní nízkych dynamických hladín, prekvapujúce miesta v inštrumentácii, to sa nestáva hocikedy. Zvlášť by som vyzdvihol podmanivú kresbu početných pianových úsekov, z ktorých vyrastali mohutné gradácie v pravú chvíľu a v pravej miere... Orchester ako celok podal výnimočne vnímavý výkon. Chváliť **Slovenský filharmonický zbor**, pripravený **Janom Rozehnalom**, by bolo nosením dreva do lesa., sa svojou šľavnatou farebnosťou podpísal pod veľkolepú gradáciu.

Berliozovu dramatickú symfóniu Romeo a Júlia sme podľa informácie dramaturga SF a člena festivalového výboru Juraja Bubnáša kompletne na pódiu Slovenskej filharmónie počuli naposledy v roku 2000 pod taktovkou Ondreja Lenárda. V rámci Bratislavských hudobných slávností 1971 ju uviedol dirigent Ladislav Slovák. Do tretice sme zriedka uvádzané dielo v kompletnej podobe zažili ako dramaturgicky a interpretačne ideálne zvolené záverečné číslo BHS 2024. Prínosom bulletinu bol preklad textu z pera Otilie Dvorcekej. O rok nás čaká jubilejný 60. ročník festivalu. Držme teda palce ich príprave!

operaslovakia, Pavel Unger, písané z koncertu 6.10.2024, uverejnené 7.10.2024

2. EKONOMICKÝ ROZBOR ZA ROK 2024

Príjmy celkom	3 500,-
Dary o iných organizácií	
Inštitút Francais de Slovaquie	1 000,-
Embassy of Spain in the Slovak Republik	2 500,-
úroky prijaté	0,-
Výdaje celkom	7 817,-
Ostatná služby hlavnej činnosti	7 549,-
bankové poplatky	268,-
rozdiel príjmov a výdavkov	-4 317,-
<u>Zdaňovaná činnosť:</u>	
Prijsmy	0,-
Výdavky	0,-
Výsledok hospodárenia strata	0,-
daň	0,-
<u>Vlastné imanie, majetok a záväzky k 31.12.2024</u>	
Nadačné imanie	6 639,-
Nerozdelený hosp. výsledok min. období	7 956,-

<i>Stav na účte a v pokladni</i>	3595,-
<i>Súkromný vklad pre nedostatok fin.prostriedkov</i>	7 200,-
<i>Neuzatvorená pohľadávka (Dušan Bronás)</i>	6 050,-
<i>Dlhodobý majetok–odpísaný investičný majetok</i>	2 035,-
<i>Oprávky k dlhodobému majetku</i>	- 2 035,-
<i>Nadácia v roku 2024 dostala dary od darcov :</i>	3 500,-

Rozpočet nákladov na správu v roku 2024 bol rozhodnutím správnej rady stanovený na 500,- EUR. Čerpanie bolo vo výške 0,-EUR.

Odmena za výkon funkcie správcu bola stanovená vo výške 100,- EUR mesačne, ale nebola čerpaná. Iná odmena pre orgány nadácie nebola stanovená. Nadácia nemá zriadené žiadne nadačné fondy.

3. ORGÁNY NADÁCIE

V roku 2024 boli vykonané nižšie uvedené zmeny v nadačnej listine a v zložení orgánov nadácie.

Správna rada:

*PhDr. Izabela Pažitková, predseda
Alena Cangárová, člen*

Správca :

JUDr. František Farkaš

Revízor :

Ing. Sylvia Durecová

Nadácia v roku 2024 vykonávala činnosť, pre ktorú bola vytvorená a to podporu organizácie a priebehu Bratislavských hudobných slávností.

Výročná správa bola schválená Správnou radou Nadácie dňa 26.5.2025.

V Bratislave dňa 26.5.2025

*Spracovali : JUDr. František Farkaš, správca
Ing. Ján Brtiš, ekonóm*

Z á p i s

z rokovania Správnej rady Nadácie Pro musica Bratislava dňa 26.05.2025 o 14,00 hod. v sídle Nadácie

Prítomní : PhDr. Izabela Pažitková, predsedníčka Správnej rady

Alena Cangárová, členka Správnej rady

Prizvaný : JUDr. František Farkaš, správca Nadácie

Program :

1/ Schválenie Výročnej správy Nadácie za rok 2024.

2/ Schválenie prevádzkových nákladov Nadácie pre rok 2025.

Rokovanie Správnej rady viedla jej predsedníčka PhDr. Izabela Pažitková, ktorá konštatovala, že rokovanie je uznášaniaschopné.

K bodu 1/ :

Uznesenie : Správna rada jednomyseľne schvaľuje Výročnú správu Nadácie za rok 2024.

K bodu 2/ :

Uznesenie : Správna rada jednomyseľne schvaľuje prevádzkové náklady Nadácie pre rok 2025 vo výške 500,- euro.

Predsedníčka Správnej rady PhDr. Pažitková ukončila jej rokovanie o 15,00 hod.

V Bratislave dňa 26.05.2025

Zapísal : JUDr. František Farkaš

Schválila : PhDr. Izabela Pažitková